

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อสำรวจและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ติดเชื้อเอชไอวี

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป สามารถพูดและเข้าใจภาษาไทยได้ ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าติดเชื้อเอชไอวี ระยะเวลาที่ปรากฏอาการ ไม่มีความผิดปกติทางสมองและจิตใจ และผ่านขั้นตอนการให้คำปรึกษาโดยยอมรับว่าตนเองติดเชื้อเอชไอวี มารับการตรวจรักษา ณ ห้องตรวจผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรมโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 และยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ จำนวน 100 ราย ดังภาคผนวก ค การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะกลุ่มเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด มีข้อความ 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระยะเวลาในการศึกษา ระยะเวลาที่เจ็บป่วย อาชีพ ฯลฯ

ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะแสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ดังภาคผนวก ก

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ติดเชื้อเอชไอวี เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม มีข้อความทางบวกทั้งหมด 31 ข้อ โดยแบ่งเป็นส่วนความสามารถ และคุณสมบัติขั้นพื้นฐานจำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-14 และเป็นส่วนของพลังความสามารถในการดูแลตนเอง จำนวน 17 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15-31 ข้อคำถามเป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่าของลิเกิร์ต

(Likert's scale) มี 5 ระดับโดยมีค่าคะแนนตั้งแต่ 1-5

คะแนน 1	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอ็ดส์น้อยที่สุด
คะแนน 2	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอ็ดส์น้อย
คะแนน 3	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ปานกลาง
คะแนน 4	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอ็ดส์มาก
คะแนน 5	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอ็ดส์มากที่สุด

โดยมีคะแนนรวมทั้งฉบับตั้งแต่ 31-155 คะแนน คะแนนรวมด้านความสามารถและคุณสมบัติขั้นพื้นฐานตั้งแต่ 14-70 คะแนน คะแนนรวมด้านพลังความสามารถในการดูแลตนเองตั้งแต่ 17-85 คะแนน คะแนนยิ่งมากแสดงว่ามีความสามารถในการดูแลตนเองสูงมาก โดยประเมินค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้กับเกณฑ์ซึ่งกำหนดจากจุดกึ่งกลางของแต่ละช่วงคะแนน ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.00-1.49 หมายถึง มีความสามารถในการดูแลตนเองต่ำมาก
- ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.50-2.49 หมายถึง มีความสามารถในการดูแลตนเองต่ำ
- ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 2.50-3.49 หมายถึง มีความสามารถในการดูแลตนเองปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 3.50-4.49 หมายถึง มีความสามารถในการดูแลตนเองสูง
- ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 4.50-5.00 หมายถึง มีความสามารถในการดูแลตนเองสูงมาก

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีการพยาบาลของโอเร็ม และการพยาบาลผู้ป่วยเอ็ดส์ จำนวน 5 ท่าน แพทย์ที่รักษาผู้ป่วยเอ็ดส์ 1 ท่าน แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงใหม่ จากนั้นนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของ Cronbach's coefficient ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = 0.73

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัย ทำหนังสือขออนุญาตเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย ทำการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 100 คน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 3 เดือน
3. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป
4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องสมองกล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistic Package for the Social Science)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ และคิดอัตราร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล/ปัจจัยคัดสรร
2. หาช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองรายข้อและโดยรวม
3. ปัจจัยคัดสรรและความสามารถในการดูแลตนเองวิเคราะห์ดังนี้
 - 3.1 ทหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าคะแนนปัจจัยคัดสรร ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่อง คือ อายุ ระยะเวลาในการศึกษา ระยะเวลาที่เจ็บป่วย และความสามารถในการดูแลตนเอง ใช้สถิติคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2 ททดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนปัจจัยคัดสรร ซึ่งเป็นตัวแปรแจกแจงนับได้แก่ เพศ และความสามารถในการดูแลตนเองใช้สถิติคำนวณคือ การทดสอบค่าที (t-test)
 - 3.3 ททดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนปัจจัยคัดสรร ซึ่งเป็นตัวแปรแจกแจงนับได้แก่ สถานภาพสมรส มีข้อมูลแยกเป็น 3 สถานะคือ โสด คู่ หม้าย หย่า แยกกันอยู่ และความสามารถในการดูแลตนเองใช้สถิติวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-way analysis of variance)
 - 3.4 ทหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าคะแนนความสามารถและคุณสมบัติขั้นพื้นฐานและพลังความสามารถในการดูแลตนเองใช้สถิติคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)